

GENTSE MEMORIEDAGEN: 24-25-26-27 JUNI

24 Juni 1507

Egidius Boele wordt aangesteld als 60e Abt van de St-Baafsabdij.
Afkomstig van Dendermonde zou hij deze functie blijven uitoefenen tot aan zijn dood op 14 April 1517.
Hij werd begraven in de Abdijkerk.

24 Juni 1796

De genaamde Maria Van Passche die in een openbare plechigheid de "Overwinning" mocht uitbeelden, weigert het kleed terug te geven welke ze in de stoet droeg.
In de zitting van 24 Juni belast het stadsmagistraat de politiecommissaris Stassignon met de recuperatie van het kwestieus kleed welke "citoyenne Van Passche" wilde bewaren als eeuwig aandenken van hare vaderlandse gevoelens.

24 Juni 1798

Dood van Marie-Christine.
Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2001 - N° 4 - p. 238.

24 Juni 1814

John Quincy Adams, de leider van de Amerikaanse delegatie bij de vredesonderhandelingen met Engeland, komt hier aan om 4 uur in de namiddag en stapt af in het "Hôtel des Pays-Bas" op de Kouter.
Het is pas meer dan een half jaar later dat hij uit Gent zou vertrekken, namelijk op 26 Januari 1815.

24 Juni 1818

Aan de Universiteit wordt het eerste diploma van Doctor in de Geneeskunde uitgereikt aan Jozef Lieven Boddaert.
De 25-jarige Boddaert had een proefschrift verdedigd over Hepatitis.
Hij werd later Hoofdgeneesheer van de Bijloke.
Dood in 1866.

24 Juni 1836

Dood van Kanunnik Pierre Joseph Triest.
Zie ook "Ghendtsche Tydinghen" - 1996 - N° 4 - pp. 170-181.

24 Juni 1843

Opening van de eerste Gentse Feesten.

Op 18 Maart had de Gemeenteraad beslist jaarlijks gemeentefeesten in te richten.

In de 18e eeuw had iedere parochie haar eigen kermis die 14 dagen duurde. De serie werd geopend met de St-Baafskermis in Juli en besloten met de St-Jacobskermis in Oktober.

Jozef II had wel eens geprobeerd daar verandering in te brengen, maar dat was hem zeer slecht bekomen.

Onder de Fransen bestond het systeem van de patriotische feesten die verplicht waren, wat meteen alle plezier wegnam.

Na hun vertrek kwam geleidelijk het oud systeem weer in voege en iemand die alle kermissen wilde vieren had daarvoor ieder jaar 4 maanden nodig. Vandaar het besluit van de Gemeenteraad. De eerste Gentse Feesten werden een weergaloos succes. De Stad had overigens op geen cent gezien en de zaken groots opgevat. Duizenden mensen wilden getuigen zijn van de paardenkoersen, de wedstrijden, de bals, de volksspelen.

50.000 mensen verdrongen zich op de Coupure om getuige te zijn van het monstervuurwerk. Er werd gedanst in alle herbergen en op alle pleinen.

Dit eerste feest werd een dusdanig succes dat men er geen behoefte aan voelde veel aan het programma te veranderen. Vaste programmapunten werden de paardenkoersen, het vuurwerk, de diverse volksspelen, het volksbal op de Kouter en, bij het sluiten van de feesten, het concert van de kulderkens op de Koornmarkt.

Eén van de hoogtepunten was ongetwijfeld het bal op de Kouter. Daar veel werkmensen destijds nog klompen droegen werd dit bal bekend onder de naam "Kloefkesbal". Een festiviteit die duurde tot in de vroege morgenuren.

Tot in 1911 werd de Kouter verlicht door tussen de bomen opgehangen olielampjes.

Een toverachtig zicht, maar niet volledig zonder nadelen, want bij winderig weer moest gij er niet in verschieten een klets warme olie in uw nek te krijgen.

Wij laten nog even een volksdichter aan het woord in verband met de zwemfeesten:

"Er wordt gezwomme in de Leie..

En uuk daarbij veur het effect..

Draoge z' al majoos in zwarte zije..

Maor de clou die wordt er gezeid..

Zijn duikers naor vuile talluure..

Ze sprijngen er in 't waoter wit als krijt..

In komen d' er uit zuu zwart als mûure."

In de loop der jaren zijn de feesten sterk geëvolueerd. Aanvankelijk was het een feest voor de Gentenaars. Men trok naar de feesten en kon geen straat ver gaan of men kwam vrienden en kennissen tegen, iets wat de feestvreugde verhoogde. Vandaag wordt dit bijna een zeldzaamheid en men hoort meer andere talen en dialecten spreken dan Gents. Van de klassieke volksspelen is niets overgebleven en oudere Gentenaars zullen wellicht betreuren dat de traditionele Gentse Feesten uitgegroeid zijn tot "Feesten in Gent".

24 Juni 1846

Dood van Jan Frans Willems.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2003 - N° 5.

24 Juni 1862

Huwelijk van Auguste Kekulé met Stéphanie Drory.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 1983 - N° 6 - p. 327.

25 Juni 1468

Aankomst te Sluis van de Engelse vloot met aan boord Margareta van York.

Zij zal op 3 Juli in het huwelijk treden met Karel de Stoute.

Zie ook "Ghendtsche Tydinghen" - 2000 - N° 4 - pp. 260-261.

25 Juni 1596

Intrede te Gent van Aartshertog Albrecht van Oostenrijk.

Op 11 Februari was hij benoemd geweest tot Gouverneur-Generaal der Nederlanden.

Hij trouwde met Isabella, de dochter van Filips II, op 18 April 1599.

Kardinaal sedert zijn 18 jaar en Bisschop van Toledo zonder ooit tot priester gewijd te zijn geweest.

Zijn militaire opleiding die bestuurd werd door Alva maakte van hem een goede generaal.

Geboren in 1559 stierf hij op 13 Juli 1621.

25 Juni 1776

Geboorte van Bernard De Pauw.

Hij was aanvankelijk bediende bij de firma Wwe Bauwens en Zonen.

Hij trouwde met de zuster van Lieven Bauwens Sophie.

Samen met zijn schoonbroer stichtte hij in 1804 een kaardenfabriek in het huis N° 10 in de Lange Violettenstraat. In 1954 werd daar trouwens een gedenkplaat aangebracht.

Hij werd Directeur van de fabriek van Lieven Bauwens in het gewezen klooster van de Chartreuzen.

Hij stichtte voor eigen rekening een bescheiden leerlooierij in de Vijfwindgatenstraat die vlug tot bloei kwam.

Hij was lid van de Vrijmetselaarsloge "La Félicité Bienfaisante".

Hij stierf op 27 April 1837.

25 Juni 1817

Benoeming van Baron de Keverberg de Cassel tot Gouverneur van Oost-Vlaanderen.

In 1818 trouwde hij in Brugge met Mary Lodge.

Het jonge koppel werd feestelijk in Gent ontvangen op 22 April 1818 en op 5 Mei werd hen een feestmaal aangeboden in de Troonzaal van het Stadhuis. Er waren 600 genodigden.

25 Juni 1827

De "Compagnie des messageries royales de Busso et Cie" verzekert voortaan het vervoer van personen van Amsterdam naar Parijs over Gent. De prijs voor de reis Gent-Parijs schommelt tussen 13 en 24 fr.

25 Juni 1961

Onthulling in het Bijlokehofje van een monument ter nagedachtenis van Kanunnik Triest.

25 Juni 1970

Dood in de Bijloke van Sidonie Van Larebeke.

Sidonie Van Larebeke? Wie mag dat wel zijn? Wel, niet meer of niet minder dan Hélène Maréchal.

Ze werd geboren te St-Amandsberg op St-Sylvester van het jaar 1893 als dochter van een borstelmaker en van een "achterwaorsterigge", anders gezegd voor niet-Gentenaars: een vroedvrouw. Was het wegens een soort beroepsmisvorming van haar moeder -wij weten het niet- maar zij kwam uit een gezin van 16 kinderen. Van jongsaf was haar droom: toneelspeelster worden. Dit verlangen kon niet rekenen op bijster veel sympathie vanwege Moeder Van Larebeke die categoriek verklaarde: "Al wie op het theater terechtkomt deugt niet."

Maar ja, hou maar een jong meisje tegen dat weet wat ze wil. Op haar 15e speelt ze in een kindertroep allerlei sprookjes, maar één jaar later belandt ze reeds in de hogere afdeling en "Klein Duimpje" en "Roodkapje" worden vervangen door "De Familie Klepkens" en "Aangebrande Hutsepot".

Gedurende de Eerste Wereldoorlog wordt ze opgemerkt door de Gentse revue-schrijver Jules Baert en ze mag optreden in de "Minard". Enkele jaren na de oorlog gaat ze zich aanbieden bij Henri Van Daele. Deze bekeek haar eens en zei: "Awèl, ge ziet er precies gien kalle uit, 'k zal ne kîer mee eu probeere." Als lid van de troep moest haar naam natuurlijk op de affiches komen en Henri vroeg haar hoe zij heette: Sidonie Van Larebeke! Henri viel bijna van zijne stoel en zei: "Maor, mijn braof schaop, mee ezuu ne naome op mijn affich', zallek nûunt 'nen meins in mijn zaole hèn."

Beiden zochten een goedklinkende Franse naam en na korte tijd kwam "Hélène Maréchal" uit de bus.

Van Daele had een gelukkige keuze gedaan, ze werd een van de hoofdfiguren van zijn troep en oude Gentenaars zullen met veel plezier aan haar terugdenken als "Iefer Spiekaort" uit "Toone hee 't miljoen", de dove "Iefer Citroen" uit "Ne Vieze Apotheker", "Zénobie van Bachte de Kupe" uit "Villa Patat" en zo veel anderen meer.

Gedurende de Tweede Wereldoorlog trad zij op bij Romain Deconinck in stukken zoals "Past op de Velodieven" en "Zeg hedde gij uuk al petaoters?"

Een van haar typische karaktertrekken mogen wij niet vergeten, namelijk haar veelvuldig en onbaatzuchtig optreden voor de armen, de wezen, de zieken, ook lang na het afsluiten van haar 40-jarige toneelcarrière. Hoeveel plezier heeft zij niet gebracht in de ziekenzalen van het Vlaamse land?

Aan de gevel van het huisje dat zij bewoonde in het oud-Begijnhof werd -zeer verdiend- een gedenkplaat aangebracht.

Ze werd gecremeerd in Ukkel op 30 Juni en haar as werd verspreid te Velsen in Holland.

26 Juni 1427

Paus Martinus V keurt de oprichting goed van een klooster van St-Clara in Gent.

26 Juni 1784

Jozef II verbiedt het begraven in de kerken en op de er rondliggende kerkhoven.

Dit gebeurde uit hygiënische overwegingen. Hij deed 3 kerkhoven aanleggen bij de stadspoorten: aan de Heuvelpoort (bestaat nog), aan de Dampoort (nu verdwenen) en aan de Brugse Poort, eveneens verdwenen bij de aanleg van de De Smetstraat.

26 Juni 1794

De Fransen onder de leiding van Generaal Jourdan winnen de Slag van Fleurus. Daarmee waren wij vertrokken voor de 2e Franse bezetting.

26 Juni 1794

De schatten van het Gulden Vlies worden overgebracht naar Wenen. Zij berusten er nu nog in de "Schatzkammer".

De Orde van het Gulden Vlies werd gesticht te Brugge door Filips de Goede ter gelegenheid van zijn huwelijk met Isabella van Portugal. Dit gebeurde in 1430.

Het hoofddoel van de Orde was de verering van God en de verdediging van de christelijke godsdienst. Daaraan herinnert het grafschrift van de hertog te Dijon: "Pour maintenir l' Eglise qui est de Dieu maison J'ai mis sur le noble Ordre qu' on nomme la Toison."

De Orde kwam in Kapittel bijeen wanneer de Bourgondische hertog wereldbekendheid wilde geven aan diegenen die hij als de waardigste, de moedigste en de meest toegewijde onderscheidde. Dit ging gepaard met feestelijkheden en ceremonieën, godsdienstplechtigheden en tournooien, met vriendschappelijke ontmoetingen en politieke bijeenkomsten.

Het eerste kapittel van de Orde ging door te Rijsel op 22 November 1431. Hij benoemde er de eerste 24 ridders. Op die bijeenkomst werden de 66 artikels van de statuten afgekondigd. Artikel 1 bepaalde het aantal ridders dat beperkt was tot 31.

Keizer Karel maakte er 51 van en Filips II, 61.

Van deze kapittels werden er 2 in Gent gehouden: het 7e gehouden door Filips de Goede in 1445 en het 23e gehouden door Filips II in 1559.

Zie ook: "Ghendtsche Tydinghen" - 1990 - N°3 - pp. 147-149 en N°4 - pp. 182-193 en 1997 - N°5 - pp. 242-251.

26 Juni 1848

Inhuldiging van het mausoleum van Jan Frans Willems op het Campo Santo.

26 Juni 1852

Het beeld van Willem Geefs (de zogenaamde Maagd van Gent) wordt geplaatst op het fronton van de Zuidstatie.

Na de afbraak van het station in 1931 kwam het beeld terecht in de lokalen van de Stadsreinigingsdienst op de St-Lievenslaan. Wanneer deze dienst verhuisde naar de Staakskensstraat in 1952 werd het beeld overgebracht naar de kelders van het Floraliapaleis.

Het is onwaarschijnlijk dat dit beeld de Maagd van Gent zou voorstellen. Wellicht is het de voorstelling van "La Belgique".

26 Juni 1865

Door de studenten wordt aan Professor Burggraeve zijn borstbeeld overhandigd.

Het werd gemaakt door Antoon Van Eenaeme.

's Avonds brachten de studenten een serenade aan hun hoogleraar. Voorafgegaan door de muziek van de "Verenigde Artiesten", stapten zij op per 2; omringd door een rij commissionarissen die een 100-tal fakkels droegen.

Waarom die hulde aan Professor Burggraeve?

Het was zo maar niet omdat hij 63 jaar geworden was, maar wegens zijn grote verdienste op medisch en sociaal gebied. Deze geneesheer-chirurg was ook stadsgeneesheer. De dagelijkse confrontatie met het arbeidersleed in het Bijlokehospitaal zette er hem toe aan een kruistocht te beginnen voor een gezonde stad.

Een groot deel van de arbeidersklasse leefde in overbevolkte krotwoningen in de talrijke beluiken. In die tijd waren ongeveer een kwart van de Gentse woningen gelegen in beluiken. Het verband tussen de ongelooflijk onhygiënische leefomstandigheden en de steeds terugkerende epidemieën was voor iedereen duidelijk die niet het hoofd wenste af te wenden van de realiteit.

Dit vaststellen is goed, maar proberen er iets aan te doen is nog veel beter. En dat deed Professor Burggraeve. In 1866 stelde hij een globaal saneringsplan op: "Projet d' assainissement et d' embelissement de la ville de Gand". Hij ontwierp brede assen en pleinen in die wijken die het ergst getroffen waren door de beluikenconcentratie, zoals Batavia, Overschelde en het Meerhem. Hij wilde de verstikkende steegjes (waar wij nu nog nauwelijks een idee van hebben) oentrekken en voorzien van licht en lucht. Maar het stadsbestuur was niet bijzonder geïnteresseerd in zijn plannen en het zou nog een 20-tal jaren duren vooraleer men begon met een saneringspolitiek.

Heel zijn leven heeft Burggraeve geijverd voor de verbetering van het lot der arbeiders en de allereerste sociale bouwmaatschappij kwam er in Gent op zijn initiatief in 1851.

Op medisch gebied publiceerde hij talrijke werken, o.a. over Vesalius in 1841, Guislain in 1867, Jenner in 1875, Hippocrates in 1881.

Vanaf 1858 tot 1881 was hij gemeenteraadslid.

Professor Burggraeve woonde op de Ajuinlei en het is misschien het vermelden waard dat hij aanwezig was toen in 1839 de allereerste foto van een Gents stadsgezicht gemaakt werd, namelijk een zicht op de Predikherenlei, genomen vanuit het huis van een van zijn burens.

Professor Adolphe Burggraeve die hier geboren werd op 8 Oktober 1806 overleed op 96-jarige leeftijd op 10 Januari 1902. Waaruit nogmaals blijkt dat men niet doodgaat van te werken.

26 Juni 1931

Dood van de Gentse blinde componiste Irène Fuerison.
Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2000 - N°1 - pp. 38-41.

26 Juni 1974

Dood van de kunstschilder Evarist De Buck.

Hij werd geboren te St-Amandsberg op 2 Januari 1892.

Hij studeerde aan de Academie onder George Minne, Jean Delvin, Jules Van Biesbroeck Sr. en Constant Montald.

Gedurende de Eerste Wereldoorlog ging hij in Latem wonen, maar na de oorlog kwam hij zich vestigen in de H. Hartstraat in St-Amandsberg. In 1927 keerde hij definitief terug naar Latem.

27 Juni 824

Dirk, Bisschop van Kamerijk en Eginhard, Abt van de St-Baafsabdij ontgraven het gebeente van St-Lieven en leggen het in een relikwiekast.

27 Juni 1580

Adriaan Damman, Rector van de Calvinistische Universiteit, zit de openingsplechtigheid voor van de nieuwe Universiteit in het nieuw auditorium van het Predikherenklooster.

27 Juni 1681

Marcus ab Aviano zegent duizenden mensen die toegestroomd zijn op de Vrijdagmarkt.

Deze Italiaanse Capucijn en wonderdoener werd geboren in 1631 nabij Venetië. Hij stond bekend als een buitengewone prediker en hij moet zeker in de gratie van zijn oversten gestaan hebben, want Paus Innocentius XI verleende hem de toestemming om in zijn naam de apostolische zegen te geven.

Waar d' Aviano ook verscheen, Duitsland, Zwitserland, Italië, overal lokte zijn aanwezigheid massa's volk. Maar een recordtoeloop werd genoteerd in Gent. Een kroniekschrijver uit die tijd noteerde: "'t Is tegenwoordigh eenen man inde vijftigh jaren, zeer minnelyck in zijn wezen, staende altydt met neergeslagen oogen ende een verheven herte tot Godt."

Met zijn kalen schedel en zijn weelderigen baard was het een figuur die tot de verbeelding sprak van dezen -en zij vormden een grote meerderheid- die geloofden dat hij mirakelen kon verrichten.

Hij was afgestapt in het Capucijnenklooster waar men de ingangspoort had

moeten versterken om de menigte op afstand te houden. Alle kerken van de stad bleven dag en nacht open, de winkels waren gesloten en niemand trok naar zijn werk. Het grappige was dat de pater zich slechts in het Italiaans kon uitdrukken en dat niemand een woord verstond van zijn preek.

Toen hij een laatste maal op de Vrijdagmarkt verscheen om zijn zegen te geven - iets waar hij zeer kwistig mee omsprong- verdrong zich een enorme menigte rond het verhoog dat men speciaal opgetimmerd had.

“Volcke als noch oyt te voren was verschenen”. Een groot stuk Vlaanderen was trouwens naar Gent afgezakt. Onder de hysterische massa bevonden zich zieken op hun bed, mensen die zich voortsleepten op krukken, kermende vrouwen. Na de zegening kwamen genezen zieken 133 krukken, 40 breukbanden en tal van andere voorwerpen naar het Capucijnenklooster brengen.

Sceptici -die bestonden toen ook reeds- namen die krukkentheorie met een korreltje zout, want vuile tongen hebben altijd bestaan, “een kettersche pen, jae stouter in het drucken, lacht en ghevet uyt dat de verlaten krukken tot een groot oncost syn, want die weer quamen thuys, mosten nieuwe koopen.”

Er werd gezegd dat 40.000 tot 50.000 mensen kwamen luisteren in de St-Baafskerk.

Sommigen citeerden zelfs het cijfer 80.000, maar dat is natuurlijk schromelijk overdreven, want zo veel mensen krijgt men niet in onze kathedraal. Vraag het maar eens aan de organisatoren van het Festival van Vlaanderen, zij hebben het ook eens geprobeerd, maar het ging niet.

Marcus ab Aviano overleed te Wenen op 13 Augustus 1699.

27 Juni 1774

Geboorte te Gent van Jan-Frans de Laval.

Hij was gedurende 35 jaar letterzetter en zou dit waarschijnlijk nog langer gebleven zijn ware het niet dat hij zijn werkzaamheden moest stoppen omdat hij blind werd.

Hij had een zeer grote interesse voor de geschiedenis van zijn geboortestad en hij hield zich gedurende vele jaren bezig met het afschrijven van oude documenten en kronieken over Gent. In 1814 was hij stadsbibliothecaris en in 1818 werd hij onderbibliothecaris aan de Universiteitsbibliotheek. In deze bibliotheek wordt nog een manuscript van hem bewaard, getiteld “Dag-aenteekeninge of kronijcke van het voorgevallene binnen de stad Gend van 1 November 1813 tot 24 Maart 1820”.

Dit verslag van een ooggetuige in een periode dat ons land regimewisselingen onderging is nog altijd interessant materiaal voor vorsers.

Het was op zijn initiatief dat de letterzetters, drukkers en boekbinders in 1806 een onderstandskas stichtten, genaamd “De Borze”.

Zie daarover “Ghendtsche Tydinghen” - 2001 - N°3 - pp. 177-178.

27 Juni 1810

Bij Keizerlijk decreet wordt de stad Gent in bezit gesteld van een aantal gebouwen als het militair hospitaal, het klooster van Ste-Agnete, een deel van het Jezuïetenklooster in de Volderstraat en van de St-Pietersabdij.

27 Juni 1847

Vlaams-Duits zangfestival. Ook nog op 28 Juni.

Deze federatie werd gesticht onder impuls van de Melomanen.

De eerste manifestatie vond plaats in Brussel in 1845.

In 1846 was er een groot zangfeest in Keulen. Prudens Van Duyse en Hendrik Conscience waren aanwezig.

Een jaar later was het de beurt aan Gent. De manifestatie ging door in de "Salle des Pas Perdus" van het Paleis van Justitie onder voorzitterschap van Prudens Van Duyse.

Namen er aan deel: 41 Duitse zangverenigingen met 529 uitvoerders en 50 Vlaamse en Waalse maatschappijen met 950 uitvoerders.

Eén der aanwezigen was de Duitse componist Ludwig Spohr.

27 Juni 1847

Opening van de "Minard" met "Brigitta", een zangspel van Van Peene en Miry. Opvoerders: Broedermin en Taelijver. Onder daverend gejuich werden Van Peene en Miry voor het voetlicht geroepen. Zij vormden met Minard zèlf de helden van deze belangrijke avond.

In 1848 vervoegden de "Fonteinisten" de nieuwe schouwburg. Als 3e belangrijk Vlaams gezelschap zien wij in 1865 het "Nationaal Toneel van Oost-Vlaanderen" optreden.

De "Minard" herbergde niet alleen Vlaamse gezelschappen, ook talrijke franstalige groepen kwamen er voorstellingen geven.

In 1905 werd het gas vervangen door elektriciteit, er kwam centrale verwarming, een ijzeren gordijn en een blusinstallatie. De zaal beschikte vroeger over een afzonderlijke ingang voor de goedkoopste plaatsen.

De zaal werd in 1901 hernieuwd volgens plans van Jules Ledoux.

De zaal werd in 1989 aangekocht door de Stad en dat was geen goede zaak want een zogenaamde "restauratie" vernielde het intiem karakter van deze "bonbonnière".

27 Juni 1948

Onthulling van het standbeeld van Eedje Anseele.

Gustaaf De Muynck (1893-1982)

27 Juni 1982

Dood van Gust De Muynck. Hij werd geboren in 1893 in de Groendreef als zoon van een kolenhandelaar.

Met zijn broer Lievin volgde hij turnlessen in het "Geluk in 't Werk".

Zijn ouders verhuisden naar de Lammerstraat waar ze een viswinkel openden. Hij en zijn broer voelden zich meer aangetrokken door het circusleven. Hij trad voor de eerste maal op toen hij 16 jaar was.

Na 1918 stichtte hij met zijn broer een eigen circus.

Hij was Directeur van de "Nieuwe Circ" van 1935 tot 1939.

Op 10 Mei 1940 stond zijn circus op de Markt te Lokeren toen het getroffen werd door een Duitse lucht-aanval.

In 1944 gingen de broers uiteen, maar hij herpakte zich na de oorlog. Hij bracht 52 jaar door in het circusleven, maar in 1961 ging hij failliet.

27 Juni 1997

Onthulling van het standbeeld van Romain Deconinck.

Hugo COLLUMBIEN